

ГОДИНА XVIII

НА ЦЕТИЊУ, У БОТУ 17 ЈУНА 1889

БРОЈ 25

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УКАЗ

МИ

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

Књаз и Господар Црне Горе

Дајемо на знање и објављујемо свијема и свакоме:

Наш драги син, Његова Свјетлост Престољонашљедник Данило, навршује данас, по милости Божјој, своју осамнаесту годину, и

пошто налазимо, да је подобан управљати својим пословима;

пошто налазимо, да је за благо Државе наше нужно одредити Пријемнику Нашем

Данила за пунољетна у смислу Чл. 638 Општег Имовинског Законика.

Овијем проглашењем пунољетства Наш драги син, Његова Свјетлост Престољонашљедник Данило, још не може имати удјела у Државној Управи, јер

Налазимо, да је његов задатак сада још да се и даље науком и искуством снажи и спрема за Владалачке Дужности, које га, по милости Божјој, чекају, и

налазимо према томе, да му је, док Воља Божја буде, мјесто украј Нас, да добро позна Црну Гору и Црногорце, да се настави у врлинама црногорским и да путујући по свијету позна људе и народе и доче пространа искуства, која ће му ваљати у Владалачком животу његову.

Но ако Воља Божја друкчије осуди, ето њега на мјесту, да Нас замијени.

Наш Министар-Председник и Министар Унутрашњих Послова нека изврши овај

Указ.

Дано на Цетињу, 17. Јуна 1889.

НИКОЛА С. Р.

ЦЕТИЊЕ, 16 јуна.

Сјутра ће се навршити осамнаест година од онога дан кад се, 17 јуна 1871, родио први син Господару и Књазу нашем, Нашљедник пријестола Му, први Нашљедник црногорског пријестола послје толико пасога и вијекова владичанског доба.

И ако се у свијем пријестоним (монархијским) државама законске одредбе за Владалачки Дом разликују од закона за обичне држављане, те нашљедник пријестола обично постаје пунољетан прије своје врете, инак наш Књаз и Господар није хтио да се Његову Нашљеднику примјени у томе други закон до онога који важи за сваког Црногорца, те је горњим највишим Својим указом изволио савити, да му Син и Нашљедник, Његова Свјетлост Књаз Данило Александар, сјутра постаје пунољетан.

Колика је узданица по сваку државу, по сваки томе људи народ, видјети уз крстца, здрава, свјежа Владатоца, младог, чилог, здравог и лијепог Сина Му, и Нашљедника, у првом развоју младалачке снаге и мушког разбора, то се најбоље види кад се погледа, каква је невоља по народ и државу, кад по несрећи, тога тудје гођ нема. Погледајмо само на прошлост српског народа, те помислимо, како би био да је нејаки Урош дорастао био до коња и копча док је Цар Душан још био овако снажан и овјек као што Богу хвала, у овј час наш љубљени Књаз и Господар? — Да ли би косовска погибија, којој се јучер наврши стотина година, довела стару српску државу тако

брзо до умора и ископа, да је кнез Лазар имао толико преживио косовски видов-дан и остао да га освети?

Милошћу бољом и на нашу лијепу срећу почине свијетла знамења небеског благослова.

Прво му је знамење здравље, снага и свјежина у којој Узвишени му Родитеље, који су сад као на врху своје снаге и у највишем развоју сваке тјелесне и умне врлине. Ко је толико претурно преко главе, ко се толико био са свакојакијем невољама и мукама на ил. бољом помоћу, све надбио и савладао; ко је толико при-вриједио држави и народу, српству и словенству, и умом и трудом, и мачем и пером; колико наш Кнез и Господар, Узвишени Родитељ нашег сјутрашњег Слављеника, па дак да толики напори и догађаји не оставе мучнија видљива трага, без оне еједине, зачињене као најљепшом пресом, те испод ње исте пониче: — Тај се може уздати да још није достигао ни половине Свога вијека и да ће Му Нашљедник добро остарјети, прије но што Га позову к себи блажећи души светог Петра, владике Рада и великог Драгоца и зачетника Данила.

Друго знамење свјетлости светковине — она лијепија младост, оно здравље тјелесно и душевно. Друго знамење свјетлости свјетковине — она лијепија младост, оно здравље тјелесно и душевно. Но три гдише проводиће Га мудри Господар брода поред бријега, између обоба и стијена; да види све опасности и заседе, да зна све затоне и заклоне. Па тек тада, кад му снага буде за далеки пут оцврела момачким вјекбањем хрвањем и начиним, кад буде видио својим очима како Labor improbus omnia vincit, кад буде поцрpio најдрагоцјеније истине саријех мудраца и књижевника, вјечитих учитеља потоњег умног свијета, кад му се буде неодрљива жеља за науком, набрала златнијех плодова са гранатог дрвијева новије науке и вјештине. — тек тада ће сва једра вјетру, те вилновити у велику пучину, слободно, емјело, прегалачки и јуначки, ка' витешки Му Родитељ, ка' славни Му Дјед-дејак.

Но има још једно треће знамење лијепе среће нашег свјетлог Нашљедника пада у заранке петовјековне косовске жалости, а на уранку наше нове среће, између вјеридбе и вјечнања Свијетла Сестре Слављеникове Книгињице Милице.

Може ли се замислити лепши, значајнији сурет небеских прилика у народном животу, но што је тај загрљај прошлости и будућности народне, та двојна радост, покла између пребоја жалости и осветка нове среће, свјеже благодати, те обриче народу обилату мазду за све некадашње и садашње муке и невоље.

Ко је вјешт и коме је мило читати звјездама, дајеће много прочитати из те три сјајне звјезде на нашем народном небу, те три свијетле прилике у којима ће осветити својим дањем сјутрашњи.

А вас народ молиће се, сјутра и навијек, светој Тројци, да нам то Тројство дуго храни у најљепшем сјају, то дивно звјездано тројство, благовјесника сваке лијепе среће народне!

ВИДОВ-ДАН

Мило је крви проливено, колико је невинијех држава пало! што Срби није претрпјело, што се није дорбило, закључило и предузело, што се није написало и израчуна и пројекцијо!

Мило је мањих дана у животу народа, мило је дана, мило је милошћу Свевнућег Бога доживио, гуслема не испјеваше другој дану у животу Србиноју, у којем таквом крљом и мишљу Свевнућег Бога доживио.

Од године до године стрепио је Србин за свој натражаљ, борио се за своју главу.

Кроз прошлијех пет вијекова, у овој патини кршенице земље, очајнико-крива борба није престајала није. И онда кад је азијатска сила вавладаца српским слободоји онда на овим висинама богини слободи и слободнијам јан пилисмо. Кад се на развалинама српске дравине, уздијед томоге праотца лшчијех, подигао пријесто азијатске оконовоје у Једрени, ни онда у овим кршевима дуча слободе није се угасла. Кад Мурат II, са небројеним буљуницама паде на Косово и наш миди завичај у црно зави, све што њекоме толизу није хтјело подлети, то се објезало у ове планине да кунајућ се у вртој трви, сатува дивно српско име и свету слободу. Па и онда кад су азијатске ордије цпо свијет у перите окваде и под ноге своје цару баче, и онда на овим литицама, не само што за гнаце не знадоше, него се и азијатски таласи о ломне ове горе доше и ово камење пријечило је, да азијатско узбуњено море читав западни свијет не пошлани. Кад наши најбољи везови изгибоше, потомци њихови углегоше у непрепознате кланце и богаве и понеше се на ове висине, да наставе једнаку очајничку борбу и ошуваше пошелавне српско-православно капопојење се угаси. Кад подео таласи и ниско удварање престапе, врлине, које ондашњи прије-стоља окружаваху, одскујуби од себе све што беше само и племенито, и онда преостали српски јунаци окунаше се око својег Владике Господара, да мачем и крстом бие најљепши дар божи: „Крст часни и златну слободу.“ Кад васцрјели свијет под ударцем општријех азијатских мачева од страха се каменито, ухутао и предао се у ивоје азијатских буљака на милост и немилост, и кад је евоје надвладао гробна тишина, у дивном са овим висина разлијегао се поклици: ко је витез, да гинемо и крв пријевамо! Кад је читавијем свијетом завладао смјат, страх и очајање, онда је онд одијева јуначки глас од брда до брда кроза све балканске земље, и на тај глас падоше небројене главе зулумбара. У овим кршевима азијатскоме господству нијде и нијде трага не беше. Зрачак свјетлости са неогледнијех црногорскијех висина заде је, просијевао и осталијем Србима, патрицима, улије-вао наду у срце, да ће и њихов дан доћи.

И оци наши, и браћа наша сви се очајнички борише, али славно и побједише.

Овако беше свјетло Гор, од косовског до данашњег Видов-дана!

А у осталијем српским крајевима?

Србин бити, то је већ мука; који је за Српство бегло, бјеше мученик овога свијета. Али је свијет сваки народ гркну чашу испије, за то је и српски народ испијевоју до дана! И муке велике ће претрпјети Србиније свијет род јак, није народ честит.

Што није претрпјело српски народ у прошлијех 50 година све до Великога Кара-Ђорђа до славног шума-дијског Петровића, вјечите дике и поноса свѣга Српског — дасали муке за коју Србин не знашаше?

Ми не би смо знали разјаснити, да ли је угоднија души бити у данашњим српским редовима, или би јој ми-лије било летити над „могилама“ погинулијех на данњи дан на бојном Косову? Као што је данашњијех дана мало, да нас тако циво потсећају на онај кобни дан, који нас је доведео до ово-скоје погинутије на гробници царства и дивота српског, биће патријотско дјело ако и овог једног из патријотског оквиру једне саме ријечи: **Слога!**

Обилат је број и данашњијех јунака, који потпу-налице у врлинама и благородству оног крсти-оних јунака старијех времена. Благо ономе ко се јунак родио, он је мао рашија на овај свијет и долазити!

Небо ће примити данашње молитве и наиче ва ишнуијем јунацима, Мило тада, ако се данашњијем толики молитвама и сузама одбацимо све старе изгорјешке и измљедице које нас на косовски повољ доведоше, Биће сретица онај који доживи милост неба, као што је средан и она кога ороси родитељска суза, биће знаменит, велик и сјајан данашњи јан, ако ји данас

Срети је задатак данашњег дана — размисљати: биће знаменит, велик и сјајан данашњи јан, ако ји данас унапријед будемо проваћали наше дане са тврдом вјером: да сама **слога Србин са својом**!

